

آنادولو مجموعه سی

هندو کجارت

اصل حقیقت	محمد خالد
جون دووهی	ضیاء الدین فخری
آنادولو اقلیمی	ابراهیم هقی
ضیا کوك آلپ	احمد خلیل
آنته مه	اسماعیل نامی
یادک	شرف
شتریندبرغ	حسن جمیل
آنادولونک فتحی	مکرمین خلیل
دام لوغلایان کلینه	محمود مظفر

آیاک ایزلی : رشته توران جمعیتی - کیم ایچون ،
نه ایچون ؟ - آیدینلده برظلمت .

یادگار طبعی

اینگان مجاده نینده رزمیندا افندی نجاته

1. — Handbuch der Klimatologie
(Y. Hann)
اوچونجی طبع اوچونجی جلد ؛ صحیفه ۱۶۹ — ۱۷۹
2. — Das Mittelmeergebiet
(A' Philippson)
صحیفه ۸۹ — ۱۲۲ ؛ اوچونجی طبع
3. — Das Türkische Reich
(A. Philippson)
صحیفه ۴۱ — ۷۸ ۱۹۰۲ — ۱۹۰۳
4. — Meteorologische Beobachtungen in Kleinasien
(R. Fitgner)
ایکی دفتر .
5. — Die Türkei
(E. Banse)
کوچوک آسیایه عائد مختلف صحیفه لر . اوچونجی طبع
6. — The Climate of the Eastern
Mediterranean
(انکلتزه بحریه و حربیه نظارتلری طرفندن)
صحیفه ۱۸ ؛ ۱۳۶ — ۱۴۲ ، ۲۰۲ — ۲۱۸ . ۱۹۱۸
7. — Annales de Géographie N. 176
صحیفه ۱۲۶ — ۱۴۱
۸ . — ممالک عثمانیه عسکری رصدات هوایه مجموعه سی
تموز - مایس ؛ ۱۹۱۷ — ۱۹۱۸ .
9. — Zum Klima der Türkei
(Wickmann)
۱۷۲۱

فکر چرکیتلری

ضیا کوك آلب

کمیت و کیفیت اعتباریله فقیر و ضعیف اولان مملکتیزک علم عالمنده ، بر کونش واردی . بو کونش صوک کونلرده غروب ابتدی .

ضیا کوك آلب ، آنادولونک ایی چهره لی وزنکین روحلی چوجنی ، کچن آی ایچنده تولدی ، اونک تولوشی ایله ، شهه سز مملکت قیمتی بر علم و فکر عضوتی قایب ایتمش اولدی . فقط بو قایب ایدیش مادیدر . کوك آلبک زنکین و صمیمی روحی آرامزده دولاشیور . بز بز کون بز زحک چیز کیارنی چیزمنه پالایشه جنز .

کوک آلپ کی بویوک و مؤثر بر آدامک آکلاشلیمی، هر شیدن اول حیاتنک بوتون تفرعاتیله بیلنمسنه متوقفدر. فقط بزمر حومه دائر بر چوق شیلره واقف دکلر، بویوقسوللق قارشوسنده صوصمقوده جائز دکلدر. مسموع و معلوم نقطه لری طوبلا یارق بر نتیجه چیقارمق لازمدر.

دیار بکرلی ضیا بک، تا کوچوک یاشنده باشلایان بر علم تدقیق و تجسس مالکدر. مملکتک اوزاق، یاقین عالملرندن، خوجالردن، ممکن بیلکیلری تحصیله باشلایان بوچوجنک یاشی ایلرله دیکه کندیسند دیکر بر تجسس حاصل اولویور؛ وطن و مملکت دوشونجه سی یاش کونتریور. ضیانک روحی، شیمدی، ایکی استقامتی ده تنور اندیشه سنده اولان بر آیدینلق منبعی کیدر. ایشته کوک آلپک بوتون فکر حیاته حاکم اولان ذهنیتک، علم و عمل برلکنک منشائی... عالی نوعدن ایلک تحصیل ایتدیکی درس لر اسلام فلسفه سنه متعلقدر. بالآخره اجتماعاته عائد فکر لرند معاونتی کوردیکی، بو تحصیل، اونک متجسس روحنی ایستدیکی کی تطمین ایده مه یور، وصاری یاراقلی، حاشیه لی قلاسیک کتابلرده حیاتدن، عصر دن زیاده ماضینک، کچمش دور لرک قشرلشمش روحنی سه زبوردی. بو احتیاج ایله کوزلرینی باشقه افقلره چویرمک تمایلی حس ایتدی. ایشته ضیا بکی غربه، غرب فلسفه سنه توجه ایدن پسقپولوزیک نوا مملک برلشدیکی نقطه بوراسیدر. بوندن صوکر افرانسزجه به مبتلا اولان دماغی، یواش یواش یوکسک غرب تحصیلنه باشلایور. اوصردلرده روحنک عمل سناحه سنه توجه ایدن جهه سی ده کنیشه مشدی. بو کنیشلمه ایله نهایت سیاسی حیاته آتیلدی. آز برمدت صوکر اسلانیکه دعوت ایدیلسی ایله، ضیا بک، روحی بر تحول عملیه سی کچیریوردی. بز بو عملیه نک مقانیزمه سنی، درین براساسه ربط ایدیورز. شویله که دیار بکرده کی ضیا، سلا نیکده کی کوک آلپ اولورکن اسمی ایله برابر روحی ده دکیشیور، ماده اولدینی کی معناده دیار بکرله علاقه سینی کسوردی. مملکتنه، دویغو و دوشونجه سنه یابانچی عنصر لر آراسنده بود کیشمه غایت طبیعی ایدی. فی الحقیقه دیار بکرده حس ایتدیکی صمیمی دویغولری، هنوز منکشف دماغنه دولان صمیمی دوشونجه لری، سلا نیک، سیاسی احتراض دولابلرینک دوندیکی متعفن محیطنده تماماً معا کسلریله میادله ایدیوردی.

کوک آلپک فکری حیاتی «کنج قلملرله» باشلایور. بوراده کی یازیلرینک محوری تورانجیلغه عائد شعری تشکیل ایدر. حالبو که دیار بکرده ضیا بک، بویله برشی نه دوشونمش، نه ده عقلنه کتیرمش ایدی. ذاتاً بوکاده احتیاج یوقدی. او زمان توران، قزیل الما، هرشی دیار بکرده، واونی احتوا ایدن دائره ده یعنی آنادولوده ایدی.

کوک آلپ فکرى حياتنک ايکنجى دورەسى « يکى مجموعە » ايله دوام ايدىور .
 بودورده دورقايمدن ملهمدر . فقط ساده جه ملهم . حقيقتده دورقايم دکلدر . اوقادار که
 دورقايم باشقه برديارده کنديسنک بو طرزده آکلاشيلمسنه حيرت ايدر . دورقايم ايکى درلو
 اجتماعيات طانيردى : علمى ، عملى . کندی اولکيسنه طرفدار اولديغى کى ايکنجيسنه
 عليهداردى . حالبوکه کوک آلپ تماماً عملى بر اجتماعياتجيدى . بوتون جهدى ، غيرتى
 بوساحيه مصروفدر . مع مافيه فکرى حياتنده بعض زمانلر واردر که اونی بر عالم کى
 طانتديرور . « مى تبعلر » ده کى مشاهدیه مستند تدقيقريله ، « کوچوک مجموعە » ده کى
 بعض يازيلرى بودوره عائددر . فقط اعتراف ايدلم که ، بر بوتون کى آکلاشيلمق
 ايسته نيلن کوک آلپده بودوره بويوک براهميت و يريله ميليدر . خلاصه کوک آلپ انتساب
 ومدافعه ابتدکى آفاق اجتماعيات معناسنده عالم دکلدى ، ذاتاً « علم وطن ايچون » ديردى .
 اوت علم حياته مؤثردر . فقط بوتأثير بالواسطه در ، حالبوکه کوک آلپده علم حياته ، مملکتده
 بلا واسطه مؤثر رشکلده تلقى ايدلمشدر .

کوک آلب ایچون آغلایان قلیلر اونده ملی بر مرشدک تمثالی کورویورلر، فی الحقیقه علمنی، بیلکیسنی مملکتک نفعنه صرف ایدن ضیا، بوأملنده اعظمی موفق اولدی. دنیاده هیچ بر فکر قهرمانی، تولمدهن املنک تحقق سعادتنه مظهر اولمه مشدر. ضیا بک طوبراق التنده، بومنظردهن دولای بوکون شهه سز شاد و خنداندر.

کوک آلیک ملیت حقنہ تلقیسی ، موجود اثر و یازیلرندن آکلاشیله جفی وجهله ،
ایکی دورہ کچر مشدر :

۱ «تورکھلکک اساسلری» نك انتشارندن اول

۲ » » » » صو کرا

برنجی دورہ دہ کنیش ، عالمشمول برتلقی حکمراندر . « تورک اوجانی » نی طوغوران
 یوقین زمانہ قدر یاشاتان بوتلقی نک مهم عنصرلرندن بری ، فردی حریت اساسیدر :
 تورکم دیہن ہر فرد ، یالکز تورک دکل ، عین زماندہ ملیتپوردر . فقط تورکلکک معیاری
 نہدر ، تورکم دیہنی ہانکی تدقیق حادہ سندن کچیرہ جکسکز ؟ . بونقطہ مجہول براقیلیدی .
 برآزصوکرا حرثی برلک ایلو سورولدی : « تورک کبی دوشونن ودویان تورکدر . »
 فقط ہانکی دوشونجہ وہانکی دویغو بوبرلکی تمثیل ایدیور ؟ . ضیا بکک مالطہ اُسارتہ
 ودیار بکرہ عودتہ قدر موجود اولان ملیت فکرلری ہب بو محراقدہ تمرکز ایتکمدہدر .

حرث دین ملی - معنوی وارلق بووقته قدر ، جسمسز براسم کبی دوشونلدی . مع مافیہ عثمانلی ایمپراطورلغنک قوزموپولیزمدہ ضیا کوک آلپک اولدقہ متکامل اولان بو ذہنی مهم تاثیرلر ایقاع ایتدی ، کیم نہ دیرسہ دیسین ، بو کونکی ملی انقلابدہ ضیا بک قارشى بزی منتدار برافان بونقطہدر . فقط دیگر طرفدن اعتراف ایدلم کہ ، بوتکامل خطودسی ، کندى استقامتدہ کیدہ جک ایکن صارپ بر چیقمازہ صاپدی . دیاربکرده بر طرفدن « کوچک مجموعه » سنی چیقاران ، دیگر طرفدہ « تورکیلیکک اساسلری » نی حاضر لایان ضیا بک بو چیقمازک ماہیتی ادرا کدہ کچیکمدی . ملی ، شائی وطنی اوکا اہتداتک نورلی یولنی اشارت ایدیوردی . فی الحقیقہ ، دیاربکرک بواصل چوجنی ، دونہ دولاشہ اصل تمیز قایناغہ رجوع ایتدی ، او براق منبعده یکی بر استحاله کچیرہرک اصل ماہیتی آغہ چالیشیوردی . بو استحالهک ماہیتی نہدر ؟ ..

بو ، قیصہ جہ ، ضیا کوک آلپی او متعفن محیطک تاثیرلرندن ، کندیسینی بنسین « تورک اوجاغی » نک سخیف ومضر ذہنیتندن ، سنہلر جہ آسیری اولدینی اتحاد وترقی سیاستندن قورتولوب آریلسیدر . فی الحقیقہ « کوچوک مجموعه » سنک نورلی ، فیضناک محیطندہ دوشونوب ، یازدینی شیلرہ باقیکز ، اصل اجتماعی فلسفہ سنک آنا خطلرینی احتوا ایدن اثرینی اوقویکز ، بو استحالہ نی کورہ جکسکز . انکاترہدہ کی جمعیت حیاتہ عائد مثاللردن مهم اولہرق ملیت تلقیسینی مصیب مجراسنہ توجیہ ایدرکن کندینی تعقیب ایدہ جک مملکت کنجلرندن ، یکی ومبدل دوشونجہ سنک تحقق ایتدیرلمسینی تمنی ایدیور . ایشته بزم ایلمک و صوک حیات دورہ لرنده طانیدینمز ضیا کوک آلپ بو تمنی نک صاحب اولان بویوک انساندر .

تکراراً سویلہم کہ دیاربکرک بواصل چوجنی ، حقیقی اولادی ، نبغان ایتدیکی منبعده حیاتنک صوک کونلرینی یاشارکن بویوک براہتدا کچیردی . اساساً مملکتنک روحی ، سنہلر وارکہ ، غائب ایتدیکی پارچہ بی آرایوردی ، آرادی وبولدی وقوجاغہ باصدی . بز بومقدس استحالہ سیلہ ضیا کوک آلپی تقدیر وتحسین ایدرکن ، اونی یتیشدیروب غائب ایدن مملکتہ صمیمی تسلیل اہدا ایدیورز .

احمد فلیل